

uw kenmerk:
ons kenmerk: IN.A.2004.5
vragen naar: Niko Boone
tel.: 02-558 18 75
datum: 09/01/2004

De heer Jan Bergé
Vaartstraat 64
3000 Leuven

Betreft: Vlaams Gewest t/gemeente Kortenaen
Vordering tot schorsing
Besluit van 18/7/2003
Definitieve vaststelling van het afbakeningsplan voor Grote
Eenheden Natuur en Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling,
van het Langenbos-Bruulbos-Weterbeek, de Hoegaardse valleien, de
Velpevallei, de Zuurbemde, het Heibos-Schrabaardebos, het Wissebos, de
Getevallei in Geetbets, het Vinne en het Klein en Groot Begijnbos
A.145.554/x-11.694

Geachte heer,

Op vraag van de Afdeling Juridische Dienstverlening van het Vlaams Gewest sturen wij u enige gegevens met betrekking tot het hierboven genoemde afbakeningsplan. Het Instituut voor Natuurbehoud is enkel bevoegd voor wat betreft het ecologische aspect van de VEN-afbakening. In bijlage vindt u informatie over de verschillende gebieden in de gemeente Kortenaen die zijn aangeduid als GEN of GENO. Deze gegevens hebben niet onmiddellijk betrekking op de door de gemeente aangehaalde bezwaren, die zijn van procedurele aard, maar zijn eventueel wel bruikbaar als achtergrondinformatie.

Hoogachtend,

Prof. Dr. Eckhart Kuijken
Algemeen Directeur

Gebied 537: Het Heibos – Schrabaardebos

Het Heibos en het Schrabaardebos zijn samen met het bos Tienbunders (Ransberg/Kortenaken), Vroenhoven (Kortenaken), het Groot Gasthuisbos (Glabbeek) en het Oudenbos (Tienen) de laatste restanten van een voormalig bosgebied dat zich uitstrekte van Halen tot Tienen op de waterscheidingslijn van het Velpe- en het Getebekken. Het Heibos, het Schrabaardebos en Zuurbemde zijn in het afbakeningsplan aangeduid als Grote Eenheden Natuur. Het zijn drie ‘oud bos’-gebieden’. Dit wil zeggen dat er permanent bos aanwezig is sinds 1775. Dergelijke bossen bieden de beste kansen voor het behoud en de ontwikkeling van typische bossoorten. Het interessante aan deze bossen is dat ze vlak bij elkaar liggen en standplaatsen bezetten zowel in de vallei, op het plateau als op de overgang tussen beide. Dit maakt dat verschillende abiotisch omstandigheden aanwezig zijn (droog-nat, leem-zandleem-zand) wat zich ook weerspiegelt in de soortensamenstelling van de verschillende bossen.

Het Heibos (36 ha) is het hoogst gelegen en vormt het brongebied van de Paardenbeek, een zijbeek van de Velpe. De Biologische WaarderingsKaart (versie 2.1, kartering 1999-2000) geeft voor ongeveer 90% van het gebied een waardering zeer waardevol. Het gaat voornamelijk om eiken-haagbeukenbos, zuur eikenbos en nitrofiel alluviaal elzenbos. Opvallend is de rijke voorjaarsvegetatie met o.a. Bosanemoon, Meiklokje en Gele dovenetel. Op een aantal plaatsen komen soorten voor die wijzen op droge struikheidevegetatie. Het Heibos is daarmee één van de zuidelijkste vindplaatsen van heidevegetaties in het Hageland en de Haspengouwse leemstreek.

Het Heibos wordt volledig beheerd als natuureservaat.

Het Schrabaardebos (20 ha) situeert zich op de overgang naar de Velpevallei, tussen het Heibos en het bosgebied van Zuurbemde. Het gebied bestaat volledig uit bos waarvan ongeveer de helft oud bos. De BWK (versie 2.1, kartering 1999-2000) geeft voor ongeveer 80% van het gebied een waardering zeer waardevol. Het gaat voornamelijk om eiken-haagbeukenbos en zuur eikenbos. De overige percelen bestaan uit recent gekapte bosbestanden en kregen een waardering waardevol.

Gebied 536: Zuurbemde

Het gebied Zuurbemde (63 ha) bevindt zich in de vallei van de Velpe. Meer dan de helft van het gebied bestaat uit bos. In de weinig beboste Velpevallei gaat het om één van de grootste bosoppervlakten. Het gaat bovendien om oud bos. De BWK (versie 2.1, kartering 2000-2002) geeft deze bossen een waardering zeer waardevol. Omwille van het voorkomen van goed ontwikkeld eiken-haagbeukenbos en alluviaal essen-olmenbos is het gebied opgenomen in het habitatrichtlijngebied BE2200038 “Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw”. In het bosgebied komt o.m. het zeldzame Heelkruid voor. De rest van het gebied bestaat uit natte ruigte met moerasspirea en grote zeggevegetatie (BWK, zeer waardevol), populierenaanplantingen op vochtige grond (BWK, waardevol), soortenrijk permanent cultuurgrasland (BWK, waardevol) en soortenarm permanent cultuurgrasland met relictten van soortenrijke graslandtypes (BWK, minder waardevol met waardevolle of zeer waardevolle elementen).

Het gebied is een van de weinige vindplaatsen in Vlaams-Brabant van de Hazelmuis. Op de rode lijst van de zoogdieren staat deze soort in de categorie bedreigd.

Enkele percelen in het gebied worden beheerd als natuureservaat.

Wat betreft het voorstel van de gemeente om eigendommen van het Vlaams Gewest elders in de Velpevallei op te nemen, dient opgemerkt dat slechts een kleine oppervlakte hiervan een

VEN-waardige gewestplanbestemming heeft. De bedoelde zone maakt deel uit van een kunstmatig wachtbekken. Dit gebied wordt op een natuurvriendelijke manier beheerd, maar de hoofdfunctie ervan is waterberging. De actuele functie van het gebied is daarom niet verenigbaar met de doelstellingen van het VEN.

Gebied 542: Het Klein en Groot Begijnbos

Het boscomplex van het Klein en Groot Begijnbos (141 ha) is het grootste aaneengesloten oud bos-gebied van zuidoost Vlaams-Brabant. Het is een restant van een voormalig bosgebied dat zich uitstrekte van Waanrode tot Boutersem. Omwille van de ecologisch zeer waardevolle bosvegetaties is het gebied opgenomen in het habitatrictlijngebied BE2200038 “Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw”.

Het zuidelijke deel bestaat hoofdzakelijk uit eiken-haagbeukenbos met een zeer rijke voorjaarsvegetatie. Het noordelijk deel is iets droger met voornamelijk zuur eikenbos en overgangen naar eiken-berkenbos. De waarde van het bosgebied is naast het voorkomen van typische oud bos-planten ook af te leiden uit de aanwezigheid van verschillende aan bos gebonden vogelsoorten zoals Wespandief (bijlage I-soort van de Vogelrichtlijn) en Havik. Boomklever, Groene specht en Glanskop zijn typische vertegenwoordigers van structuurrijk oud bos met veel dood hout. In het gebied komt ook de Boskrekkel voor. Op de rode lijst van de sprinkhanen en krekels staat deze soort in de categorie zeldzaam.

Naast bosvegetaties vindt men in het gebied ook nog soortenrijk permanent grasland en relictten van heidevegetatie.

De BWK (versie 2.1, kartering 1999-2000) geeft voor ongeveer 90% van het gebied een waardering zeer waardevol of waardevol.

Ongeveer 10 ha van het gebied is in beheer als natuureservaat.

Eén van de opmerkingen betreft de toegankelijkheid van de verschillende gebieden. Er dient opgemerkt dat actueel enkel het natuureservaat Heibos vrij toegankelijk is.